

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona,
negyed évre 2 korona 50 fillér. Egy eszám ára 10 fillér.
Árzségek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. János Mózses.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhegy az ifj. János Mózses könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek
küldendők.

A helyzet komolysága.

(P. C.) A kínai idegen gyűlöletnek még mennyi borzasztó áldozatáról kapunk rémhíreket, — sőt, hogy nem kell-e máris valamelyik földinek erőszakos halálát siratnunk, — ki tudna erről biztosat mondani a részint házagos, részint hazug tudósítások, a nagy zürzavar mellett, mely ott, Kelet-Ázsiában bekövetkezett s ama végtelenül nagyobb zavarok mellett, melyek elkerülhetlenül fenyegetnek. Persze közvetlenül nem fenyegetnek bennünket a már megtörtént és szorult szívvel még várható események. Mert hála Ausztria és Magyarország kereskedői és iparosai vállalkozókedvének, mely Kinára vonatkozólag eddig csak tántoríthatatlan tartózkodásban érvényesült, ott nem tartoznak a „possidentes” sorába, akik most bizony nem mondhatják el magukról, hogy „beati”; mi az önmegelegetés nagyhatalma vagyunk, mely nemzetközi politikáját háztartásilag a meréstől irtózó okos tanács szerint idomítja: „maradj otthon és szerezd meg becsületesen az élelmedet!” De közvetve kénytelenek lehetünk az ott kifejlődő ügyek átokköréhez közeledni. Mert egyrészt általános kulturérdekeket is érintettek bűnös kézzel Kinában, sőt eltekintve attól, hogy ott monarchiánk honosai is védelemre szorultak, nem szabad magunkat — Széll Kálmán határozottan hangsúlyozta ezt a parlament utolsó előtti ülésében — a kultura phalanxából kikapcsolni, melyet a hatalmak közössége ott a barbár üzemek ellen felállított, másrészt pedig nincs teljesen kizárva a lehetőség, az a bizonynyal sajnos lehetőség, hogy a hatalmak egyetértése nem tart folyvást közös vállalkozásuk minden fázisára nézve és hogy ezáltal európai békehorizonton is legalább ideiglenesen borulatok állhatnak be, az Ezért iparkodnunk kell ez ügyek eredete és lényege felől tisztában lenni, mert csak így lehetünk képesek legalább megközelítőleg felbecsülni hordejüket.

Amint Anglia Rosebery vezetése alatt híjával volt a helyes előrelátásnak s aztán többé nem volt képes a Kína és Japán közt mindinkább kihegyesedő konfliktust még idejekorán kompromisszum útján elintézni, a kelet — ázsiai probléma ki lett göngyölítve teljes súlyos következményeiben. Kína, mint tudjuk, vereséget szenvedett; Japán diktálta neki a békefeltételeket. Li-Hung-Tsang a pekingi császári palotából megbízást kapott, hogy Európában e feltételek enyhítése érdekében működjen. Megjelent a pétervári, londoni, berlini udvaroknál és Párisban, ez-

zel valóságos jogot teremtett az intervenzióra, melyet az ad hoc létrejött négyes szövetség gyakorolt is és a békefeltételek tetemesen megmászottak. Erősen az Oroszország javára, igen kevésbé Kína javára, erősen Japán hátrányára. Így keletkezett egy éles ellentét Oroszország és Japán, Kína két közvetlen szomszédállama közt, mely ellentétnek sokkal terjedelmesebb módon kell elintézésre jutnia, mint folytonos surlódásaik által Korea szigetén. De még egy másik ellentét érvényesült ott s ez sokkal régebbi keletű: az ellentét Anglia és Oroszország közt. Anglia, mely azt tartotta, hogy Kína falképen szolgál neki Oroszország további előnyosulása ellen dél felé, nem akarja engedni, hogy Oroszország, mely a Thi- és Amurtartományt, valamint Mandzsu-ország egy részét már ugys bezsebelte s mint Kína barátja legutoljára még Liao-Tong félszigetet Port-Arthur és Talien kikötőkkel is megszerezte, további területszerzés által, erős számu csapat segélyével igazán az egyedül parancsoló hatalom legyen Kinában. Ebben Angliának őszinte szövetségese Japán, melynek félnie kell, hogy Oroszország befolyási körébe esik, amint ez teljesen Kína urává tette magát. Azért akarja ez a két szövetséges, hogy Kína reformáltassék s így reorganizáltassék, természetesen a japánok tendenciái szerint. Japán mérvadó vezetése alatt. És ezek a tendenciák az egész Ázsiában kialakuló viszonyokban támogatást és igazolást találnak. Mert míg Európában az államok gazdaságilag és kulturailag nemzetközi közösségre törekedni látszanak, Ázsiában a nációjonalizmus, még az előrenyomuló kereszténységhez való vallási ellentét által is felpiszkálva, jut a legmerevebb kialakulásra.

Ez tűnik ki most az oly barbár módon dühöngő gyűlöletből, melyet a kínaiak az idegenek ellen tomboltatnak. És engesztelő, alattomos nyilatkozatok által nem szabad magunkat elámitatnunk: minden kínai egy három párt, mely ott szervezve van: a reformpárt a megmérgezet fiatal császár alatt, a mandarinok pártja Tuan herceg, a leendő császár atyja alatt, valamint az anya-császárnő pártja, valamennyi egy ezélt követ, hogy az idegenektől szabaduljanak, kinát a kínaiaknak tartásuk meg. A reformpárt a nép kulturális emelése által akarja ezt elnyerni, a mandarinok pártja azonnal erőszak alkalmazása által és hogy az anya-császárnő ugyanezt tartja, bizonyítja a támogatás, melyben a boxereket részesíti. Mert ama tapasztalatok után, melyeket Kína a simonoseki békefeltételeknek

Európa által oly szívesen kieszközölt megmászása körül szerzett, minden kínai abban az erős véleményben lehet, hogy az idegenek, kik, amint a kínaiak elárulták katonai gyöngeségüket, Pekingben folyton a birodalom egyes részeinek átengedését kérték kizárólagos gazdasági okkupálás céljából, — hogy az idegenek Kinát csak a kizsákmányolás és felosztás szinte hívogató objektumának kell, hogy tekintsék. Békésalkuval nem lehetett ezeket az okkupálás után való törekvéseket paralizálni; tehát erősebben kellett védelemre kelni.

Ez vezetett a pekingi véres eseményekhez, melyekért Németország most akar fegyveres kézzel, de a nélkül, hogy mindjárt formálisan is háborúra ragadtatná magát, kielégítő engesztelést szerezni. És ki tudja, valjon, ha újabb és biztosabb hírek érkeznek, nem határozzák-e el magukat más államok is hasonló eljárásra? Arra az aggasztó kérdésre, hogy mi lesz az engesztelés határa, valjon az egyik hatalom követelése nem fogja-e egy másik hatalomét keresztezni és így nem fogja-e megzavarni mindnyájuk egyetértését, ami végzettetjes következményekkel járhat, — erre a kérdésre nem lehet feltétlenül megnyugtató választ adni. Ha pedig Ázsiában az egyetértés megzavarása által összegyűlnek a politikai viharfelhők, akkor Európára is lesujthatnak pusztító villámaik. És ebben van a helyzet komolysága. Mi azonban már anyiban is nyugodtabban tekinthetünk a jövőbe, mint, hogy a magyar nemzet a parlamenti béke által, melyet Széll Kálmán magas államférfiúi körültekintésének köszön, belsőleg megerősödve teljes szabadságban fogja gyakorolhatni önrendelkezési jogát — a király és a monarchia becsületére.

Politikai hir.

A községi közigazgatási tanfolyamok.

A belügyminiszteriumban elkészült a községi közigazgatási tanfolyamokról az életbeléptetési szabályrendelet. Fontosak ebből a következők: A tanfolyamok tanulmányi időtartama szeptember 1-től június 30-ig terjed. A tanfolyamra való állandó felügyeletet a kormány nevében az illető városi (vármegyei) főispán gyakorolja. A tanfolyamokra csak az vehető föl, aki a) főgimnáziumi vagy főreáliskolai nyolcz osztályt vagy ezen közép-tanodákkal egyenrangú más középfoku iskolát vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett; b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely községi jegyzői (községi vagy körjegyzői vagy r. t. városi jegyzői) irodában legalább egy évi gyakorlatot töltött; c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja; d) feddhetlen előéletű; e) tanfolyamok hallgatási szándékát most az első évben, szeptember 1-5 között, azután augusztus 20-25-ike között az igazgatónál, okmányai bemutatása mellett szóval vagy írásban bejelenti. Az igazgató a főlvételi kérvények fölött rendszerint saját hatáskörében határoz,

az aggályosnak látszó kérvényt az előadói értekezlet elé terjeszti, melynek határozata ellen öt nap alatt a belügyminiszterhez lehet fellebbezni. A valamelyik tanfolyamra túl sok hallgató jelentkezett, ezek egy részét a belügyminiszter másik tanfolyamra utalhatja. A tanfolyamhallgatók évi tandíja 40 korona, mely összeg félévénként 20—20 koronás részletekben fizetendő. A vizsgálat írásbeli vagy szóbeli vizsgálaton egy vagy két tárgyból visszavetett jelölt három hónap múltán lehetőleg részleges pótvizsgálatra utasítandó. A részleges pótvizsgálat két ízben való sikertelensége esetén az egész vizsgálat ismétlendő. A több mint két tárgyból visszavetett jelölt a teljes vizsgálatnak hat hónap múltán ismétlésére utasítandó. Az ismételt vizsgálatnak sikertelensége esetén csakis a tanfolyam újból végzése után van második ismétlésre becsátásnak helye. Egyik tanfolyamról a másikra félév közben átlépni egyáltalán nem lehet az első félév végén is csak belügyminiszteri engedéllyel. Vizsgálatot rendszerint csak ott lehet tenni, ahol az illető a tanfolyamot hallgatta; más tanfolyamon vizsgázhatásra indokolt esetben a belügyminiszter adhat engedélyt. Ismétlő vagy pótvizsgálat azonban csak ott tehető, ahol az első kísérlet történt. Az 1900—1901, 1901—1902 és az 1902—1903-ik tanévekben tanfolyam-hallgatók felvehetőek: az 1900. év szeptember hónap 1-én tényleges szolgálatban álló községi aljegyzők (segédjegyzők jegyzősegédek), jegyzőgyakornokok és jegyzőirrnokok isamennyiben az 1833. évi I. t.-cz. 6 §-ában előírt iskolai alapképzettségen (hat gimnáziumi, realiskolai, polgári iskolai osztály avagy ezen középtanodákkal egyenrangú kereskedelmi iskolai, vagy megfelelő katonai tanfolyam sikeres végzésén) kívül 1900. évi szeptember hónap 1-ét megelőzőleg megkezdett legalább egy évi gyakorlatot tudnak kimutatni, ha egyébként a fentebb megjelölt (c. és e.) pontban foglalt követelményeknek megfelelnek. A három tanéven belül tanfolyam-hallgatók felvehetőek továbbá azok a községi aljegyzők (segédjegyzők, jegyzősegédek) jegyzőgyakornokok és jegyzőirrnokok is, kik 1900. szeptember hónap elsején hadkötelezettségi tényleges szolgálatot teljesítettek, amennyiben ennek teljesítésére közvetlenül, hivatali szolgálatukból vonultak be s amennyiben a fent említett feltételeknek egyébként megfelelnek. A tanfolyamra felvétel, illetőleg községi közgazdász vizsgálatra becsátás feltételéül kitűzött egy évi gyakorlat igazolására az illető községi vagy körjegyzőnek vagy rendezett tanácsu városi jegyzőnek az alispán által láttamozott bizonyítványa szolgál.

A székelyföldi iparkiallítás.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszterur 6 nagyméltóságának látogatása alkalmából Marosvásárhelyt az iparmuzeumban 1900. évben rendezett székelyföldi iparkiallításra a következők vettek részt:

I. Vas- és fémipar.

1. Lántzky Sándor vasgyáros, vas- és érczárak, bányatermékek, Szentkeresztbánya. 2. Szilágyi Testvérek rézművesek, miniatűr szeszfőző, 2 tüzi-fecs-kondó, Marosvásárhely. 3. Sulez József lakatos, egy sirrás, Marosvásárhely. 4. Koós Ferenc lakatos, domhormú vaslemezből, Marosvásárhely. 5. Koós Géza lakatos, 2 darab kavicsrosta, Marosvásárhely. 6. Ráduly Ferenc lakatos, takaréktűzhely, Kézdivásárhely. 7. Papp Gyula lakatos. 1 mérleg, Székelyudvarhely. 8. Kézel József bádógos, tetőablak horgonylemezéből, Marosvásárhely. 9. Kapusi Károly bádógos, 3 takaréktűzhely, Szászrégen. 10. Kolozsi József kovács, 1 kocsirugó, 8 darab lópatkó, Gyergyószentmiklós. 11. Tamás János állatorvos, önműködő vízszinmutató Marosvásárhelyt. (Saját találmánya). 12. Gödemesterháza-ról egy kalapács. 13. Tartler József műlakatos 14 darab diszlakatos-munka, Marosvásárhely. 14. Rosenberg Albert Marosvásárhely, dugóhúzó-gép. (Saját találmánya).

II. A gyag- és cze mentipar.

15. Törpényi János gyáros, cze menttárgyak. Marosvásárhely. 16. Straetz Hermann gyáros, 2 drb agyag-kályha, Medgyesfalva. 17. Lukács János porcellánfestő, porcellán díszlámpák, Marosvásárhely. 18. Tihanyi Ignác porcellánfestő, porcellán díszlámpák Marosvásárhely. 19. Dabóczy Viktor kollegiumi tanuló, mint Lukács János tanítványa, 5 darab díszlál. 20. Székelyvidéki fazekasmunkás gyűjteménye. 21. Molnár Dani fazekas, különböző állatok égetett agyagból, Makfalva.

III. Vegyészeti ipar.

22. Papp Ödön gyáros, hamuszir, Székelykeresztur. 23. Község, Gyergyóremete, kőzetek. 24. Törpényi János tintagyáros, tinták és ruhakékítők, Marosvásárhelyt. 25. Brecknor Vilmos szappangyáros, szappanok, Marosvásárhely.

IV. Bőripar.

26. Vida Károly eszmadia 4 páresizma, Marosvásárhely. 27. Simon Károly eszmadia, 2 pár bakkancs Marosvásárhely. 28. Erdős János eszmadia, 1 pár férfiesizma, Marosvásárhely. 29. Szőcs Bálint eszmadia, 1 pár férfiesizma, 2 pár női eszma, Marosvásárhely. 30. Geschmiede Antal cipész, 6 pár cipő, Marosvásárhely. 31. Orbán, Nagy és Tamás cipőraktár, 6 pár cipő és egy pár férfiesizma, Sz.-Udvarhely. 32. György Mihály cipész 9 pár cipő és 1 pár férfi magyar eszma, Kovászna. 33. Lukács Árpád szűcs, 1 mellrevaló, Gödemesterháza.

V. Faipar, butor dekoratív-ipar.

34. Gróf Lázár Jenő, 23 drb díszbutor, 6 festmény (16 darab himzés), Medgyesfalva. 35. Mestitz Mihály és Fiai, butorgyáros, 1 hálósoba-berendezés, 1 szalontükör, 1 ezimbalom, Marosvásárhely. 36. Czimbalmos Ferenc asztalos, 1 szekrény, 1 kisebb szekrény, Kézdivásárhely. 37. Némethy Árpád asztalos, 1 kőpráma, 1 ruja, Kovászna. 38. Weinrich Frigyes asztalos 1 ágy, 1 éjjeli szekrény, görlecezek, Szászrégen. 39. Ifj. Weinrich János asztalos, parasztsoba-berendezés, Szászrégen. 40. Csergő Viktor asztalos, íróasztal, Gyergyóditró. 41. Novák Gyula asztalos, rajztábla, ételfelszolgáló fatálcza, báli legyező, Gyergyóremete, 42. Vizi Flóris asztalos, 1 óratartó, Gyergyószentmiklós. 43. Tóthfalusy József asztalos egy konyhaszekrény, Marosvásárhely. 44. Szakáts Dénes asztalos, egy íróasztal, Marosvásárhelyt. 45. Tordai János asztalos, 2 szék, Marosvásárhely. 46. Bereczky Elek asztalos, egy táblás asztal, Marosvásárhely. 47. Simon Lajos asztalos, iratszokrény. Marosvásárhely. 48. Szabó Márton asztalos, 2 asztal, 1 ruhafogas, Marosvásárhelyt. 49. Ritz Antal asztalos, 1 ruhaszokrény, Marosvásárhely. 50. Wermescher Sámuel kádár, 2 cseber, 2 légely, 2 kártya, Szászrégen. 51. Molnár Gábor szobrász, 44 darab faragvány, Bala-vásár. 52. Szántó Gábor, faragványok lombfűrészszel Marosvásárhely. 53. Nyárádszeredai állami faragóiskola, 22 darab faragvány. 54. Kirscher János esztargályos, 12 drb juharfa-kulacs, 5 drb vizivó pohár, Sz.-Rógen. 55. Szabó Gyula kerekas, 2 drb kőpráma, Marosvásárhely. 56. Fazekas Ferenc kaptafavágó, 44 drb kaptafa és sámfa, Székely-Keresztur. 57. Biró József esztargályos, 2 szék, 1 szobortalapzat, Gyergyószentmiklós. 58. Rödiger Károly tanuló, 2 faragott ruhafogas, M.-Szabód. 59. Horváth Boldizsár, 1 ezimbalom. 60. Gyermekjátékgár, gyermekjátékok és egy magyar stílus szobaberendezés, M.-Vásárhely.

VI. Élelmiszerek.

61. Gáspár Gyula korondi fürdőtulajdonos, ásványvizek, fényképek, leírások, Marosvásárhely. 62. Becsek Imre gyógyvizek, Kovászna. 63. Szilágyi Endre forrásvizek, „Barossforrás” Bibarezfalva. 64. György József, Répáti és Matildforrás vizek, Sepsibodok. 65. Dávid Gyula, „Fehérkői”, Kézdivásárhely. 66. Borszéki fürdő-igazgatóság, borvizek, képek, nyomtatványok, üveggyári termékek. 67. Konez Ármin, Homórodfürdő vizei, Székelyudvarhely. 68. Előpataki fürdő-igazgatóság, gyógyvizek, pezsgőporok és leírások. 69. Kárpát Egyesület, székelyföldi gyógyvizek, kémiai összetételei az ásványvizeknek, fali képek, könyvek, fényképek, a székelyföldi fürdő és gyógyvizeinek magassági kimutatása, a székelyföldi fürdők grafikus térképe és egy forgatható teoroszkop 52 színezett képpel. 70. Bürger Albert sörgyáros sörök és a sörtermelés alkatrészei, Marosvásárhely. 71. Milhoffer Pál gyáros, likörök, Marosvásárhely. 72. Hoffman Károly pék, sütemények, Marosvásárhely. 73. Incze Gyula kereskedő, székely turó és kaskavál sajt, Baróth. 74. Mokán Tódor gyáros, kaskavál sajt és székelyturó, Nagybaczon. 75. Réthy János mészáros, sonkák, nyelvek, szalonnák, császárhúsok és zsir, M.-Vásárhely. 76. Csimpoka János sajtgyártó, turó és sajtok, Remeteszeg.

VII. Sokszorosító és papiripar.

77. Erdélyi Kárpát Egyesület, térképek és fényképek Kolozsvárt. 78. Fürdő Igazgatóság, Csik-Tusnád, fürdőleírás és fényképek. 79. Grün Izsák, fürdőtulajdonos, Görgény Sókna látképe, Marosvásárhelyt. 80. Gáspár Gyula, fürdőtulajdonos, kereskedő, Korond fürdő fényképei, Marosvásárhelyt. 81. Fürdő Igazgatóság Borszék, fényképek, leírások. 82. Szóvátai fürdő igazgatóság fényképek. 83. Schnitzer Jakab, könyvkötő, díszműárak, Marosvásárhelyt. 84. Paizs József, nyomdavezető, füzet. Gyergyó-Ditró. 85. Weinrich Sámuel fényképész, fényképek, Marosvásárhely. 86. Csonka Géza fényképész, fényképek

Marosvásárhelyt. 87. Rosenberg Albert, Marosvásárhely, minta zacskók. (Saját találmánya.)

VIII. Fonó-, szövő- és ruházati ipar.

88. Lónárth Józsefné, női házi iparezzikkek, varottas, len- és pamut-szőttestek gyűjteménye és egy székelyszoba berendezés, Magyaró. 89. Sequens József posztó gyáros, posztok, Seps-Szt.-György. 90. Pethő Istvánné, szövőtanítónő, abroszok szarveták, törülközők Székely-Keresztur. 91. Keresztos Béla kelmefestő, fonal, szövet minták flánel keztyű. Marosvásárhelyt. 92. Állami iskola, női munkák, Gödemesterháza. 93. Kallini Justina, szőnyegek, terítők felöltő ruha, szövetek, Gödemesterháza. 94. Rádu Mártonné asztal-, ágy-terítők, ablak-függönyök szöve Gödemesterháza. 95. Lukács Irma, függöny, Gyergyó-Ditró. 96. Első Szővel szövőgyár, különböző Sepi-cztgyörgy. 97. Madzag János takács, szőttestek, Marosvásárhelyt. 98. Dávid Gyula, székely szőttestek, Kézdivásárhelyt. 99. Koller Györgyné, függöny, falvédő, diány futó, asztal futó, diványpárna és ékszer-tartó, Marosvásárhelyt. 100. Duduez Ferencznő, 2 ágyterítő, Marosvásárhelyt. 101. Háztartási Iskola különböző himzések és szatyrok, Marosvásárhely. 102. Straser Sándor szabó magyar nadrág, Gyergyó-Ditró. 103. Strasser János szabó, vadász-kabát, Gyergyó-Ditró. 104. Verner János szabó, bicikli ruha, Marosvásárhelyt. 105. Petracies Emil szabó, egy rend szalon ruha, Gyergyó-Szt.-Miklós. 106. Villmann Albert, kalapos, 6 drb férfi kalap, Marosvásárhelyt. 107. Kovács Simon, egy szalma kalap, Hodos. 108. Lukács Árpád szűcs, mellrevaló, Gödemesterháza.

Igazgatói jelentés a tanonc-iskoláról.

Tekintetes Felügyelő Bizottság!

Mint az iparos tanoneziskola igazgatója az 1899/900. iskolai évről jelentésemot szerencsés vagyok a következőkben terjeszteni elő:

Az iparos tanoneziskolába beiratkozott 242. tanuló. A beiratkozások idejéül a tek. Iparhatóság szept. hó 13. és 14. napjait tűzte ki, de e napokon csak 9 tanuló iratkozott be. Többszöri büntetéssel való fenyegetéssel azonban sikerült az Iparhatóságnak elérni azt, hogy szept. hóban 188 tanuló beiratkozott. A többiek beiratkozása október, november, december, január, február, március és április, hónapokban történt. Évközben kimaradt: 12 és felszabadult: 17 tanuló, a létszám az év végén 213 volt.

Osztályok szerint így oszoltak meg: Előkészítő A) osztály: 48, B) osztály: 54, I. o: 54, II. o: 41, III. o: 45.

Vallás szerint: róm. kath.: 153 gör. kath.: 3, g. kel.: 1, ev. ref.: 8 ág. hitv.: 1.

Helybeli: 36, vidéki: 206.

Iparágok szerint így oszlanak meg: asztalos 53, bádógos: 2, borbély: 2, cipész: 35, eszmadia: 79, esztargályos: 1, kádár: 4, kárpitos: 2, kerekas: 4, kereskedő: 8, kovács 6, lakatos: 13, nyomdász: 3, órás: 1, szabó: 20, sziggyártó: 1, szobafestő: 1, szűcs: 5, timár: 2 = 242.

Tanítás a következő napokon volt: hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken d. u. 5—7, vasárnap d. e. 8—11 és d. u. 2—5 óráig.

Az évváró vizsgálat június hó 22-én történt. Csodálatos az iparosok részéről az a közönyösség, melyet az 6 iskolájok iránt tanúsítanak. Alig egy-kettő jelen meg a vizsgálaton. Pedig érdekelhetné minden iparost, hogy az a tanuló, a ki évekig az 6 házában tanulja a mesterséget, milyen előmenetelt tanusít az iskolában. Érdekelhetné az az iskola, melynek hivatása és ezélja a jövőbeli iparos osztály értelmi színvonalát emelni, s ez által jólétüket előmozdítani, tekintélyüket a társadalomban emelni.

Az évváró vizsgálatlalt kapcsolatosan munkakiállítás is rendeztetett. Ebben a tanulók szép számmal, 60-an, 85 drb-bal vettek részt. Különösen az asztalosok, szabók és lakatosok voltak képviselve. A eszmadia, pedig ezek legtöbben vannak, alig állítottak ki egy-két drb-ot.

Az összehívott bíráló bizottság ítélete szerint kiállított iparezzikkekért pénzjutalomban részesült: 3 szabó, 4 asztalos, 2 cipész, 1 eszmadia, 2 laka-

tos, 1 szücs, 1 kárpitos, 1 kádár, 1 esztergályos, és 1 kerekos.

Itt megállok, hogy kalapot emeljek a szabó ipartársulat helyes intézkedése előtt. A szabó-tanoneznál azt a munkát, a mit ki akar állítani, más mester műhelyében, kell készíteni és így megvan az ellenőrzés. A szabónál tisztán tudjuk, hogy az érdemet jutalmazzuk. A többi iparágnál nem, mert gyakran merül felkétség, hogy a kiállított cikket a kiállító csinálta-e? Iparos mester urak! Vajha követnék a szabó ipartársulat dícséretre méltó eljárását!

Tanuláért könyvjutalomban 42 tanuló részesült. Jutalmazásokra szíves volt adni a „Marosvásárhelyi Ker. és Iparkamara” 80 koronát. K-Vásárhely város: 10, a k-vásárhelyi Tak. pénztár 8 koronát és 1 drab könyvet. A Maleher-féle alapítvány kamata: 10 korona volt.

A beiratkozott 242 tanulóból elégtelen osztályzatot csak 24 tanuló kapott az eredmény tehát jónak mondható, s az iskolába járás pontosságával is meglehetünk elégedve. Igaz, hogy a mulasztások összege: 3519 óra, de ebből csak 702 óra igazolatlan. A mulasztási órák összegét nagyban emeli az, hogy ha a mester tanulóját vásárba viszi, ez a mulasztás ha az igazgatónak írásban előre bejelenti, igazolandó.

Ez isk. évtől kezdődő 3 évre tek. Csánki Gyula kir. tanfelügyelő ur elnöklete alatt 1899. évi aug. hó 18-án a tanítótestület újra alakított, de csak az eddig működött tanítók választottak meg. Személyem is, mint igazgató, már 5-ik ízben nyerte meg a tek. Felügy. Bizottság bizalmát, melyért hálámat kötelességem szigorú teljesítésével törekszem leróni.

Tanítótestületünk megalakulván, ez isk. évre jegyzővé Vajna Károlyt, a Felügyelő-bizottságba képviselőül Kiss Károlyt választotta meg. Tartottunk 7 gyűlést. Osztályfőnökök voltak:

- A). osztálynak: Szabó József.
- B). „ „ Szabó Géza.
- I. „ „ Rákosi József.
- II. „ „ Kiss Károly.
- III. „ „ Kiss Jenő.

A lefolyt isk. évben a II. és III. osztály is a rajzot az áll. iskola épületében e célra berendezett teremben tanulta. Rendtartás és felügyelet szempontjából csakis ez czélszerű és helyes. Ezen meggyőződésemben tapasztalataim még jobban megerősítettek.

A rajztanítás ügyével kapcsolatosan megemlítem, hogy tanítótestületünk behatóan foglalkozott, ama kérdéssel, hogy miképen lehetne legalább a fa- és fiémparra nézve a szakrajztanítást életbe léptetni. Be is terjesztettem ez ügyben szerkesztett részletes és beható munkát az Iparhatósághoz, de mivel a szakrajztanítás költség emelkedéssel jár, azon választ nyertem, hogy jövőben is megmarad az általános rajztanítás, úgy a mint eddig volt.

Általában szólva 242 iparos tanonezra nézve a felügyeletet úgy gyakorolni, hogy azok se az iskola-pületet és padokat ne rongálják, se a környezetet ne piszkolják, se rendetlenséget ne csináljanak: az nem könnyű feladat. S mégis megtörtént. Persze ez csak úgy volt lehetséges, hogy az intézetben lakom s minden lépéseket éber szemmel kísérem s még aztán kartársaim is segítségemre voltak, a közösen megállapított rendszabályt szigorúan megtartották.

Iskolánk főigazgatójává, főfelügyelőjévé a kereskedelmi minisztérium részéről Végh Albert ur nevezetett ki.

Ha visszatekintek a multa 7—8 év előtti időre, mikor a tanulók között a fejbeverés, árral, bicsokkal való megszurás, a napi események közé tartozott, s ha meggondolom, hogy bár kisebb hibák ma is fordulnak elő, de egyik-másik tanulóknak a fennebb említetthez hasonló brutális megsértése, bántalmazása, absolute ismeretlen: akkor bátran merem állítani, hogy az iparos tanonezok magaviselete az iskolahelyiségben, tantermekben általában jónak mondható.

Tisztelettel jelentem, hogy ez isk. évre 1000 korona államsegélyt nyertünk, a 242 tanuló tandíjban fizetett 202 koronát és 50 fillért s az 1898—9-ik évi számadásunk helyben hagyatott.

Még csak azt említem meg, hogy a lefolyt isk.

év alatt iktatóra érkezett 127 ügydarab, melyek mindenike pontos időben elintéztést nyert.

Igazgatói jelentésem tudomásul vételét tisztelettel kérve, maradok

K.-Vásárhelyen, 1900. július hó 4-én

alázatos szolgálja:

M. Székely János,

ip. t. isk. igazgató.

Az iparosok nyugdíj-ügye.

Irta: Szenterszébeti Szakáts Péter.

(Folytatás.)

Tekintettel azonban arra, hogy a három osztály együtt alkotja az egyesületet, ezek közt remélhető arányt állítván fel, a már közölt statisztikai adatok nyomán szintén számtani alapon kívánom ezen viszony mellett is az egyesület jövőre állapotát megvilágítani, nehogy e tekintetben esetleg kétség maradjon fele.

A 20, 30 és 40 filléres heti befizetések egybevetésével, ha a normál 2000 tagnak $\frac{2}{3}$ része 20 fillért (I. oszt.), $\frac{1}{3}$ része 30 fillért (II. oszt.) $\frac{1}{6}$ része pedig 40 fillért (III. oszt.) fizet hetenként; akkor: 800 (I. oszt.) tag 20 fillérrel fizet évente 8320 koronát.

800 (II. oszt.) tag 30 fillérrel fizet évente 12,480 koronát.

400 (III. oszt.) tag 40 fillérrel fizet évente 8,320 koronát.

2000 tag tehát fizet összesen 29,120 kor., mely összeg 10 év alatt kamatos kamattal 352,800 koronára gyarapodik.

Ehhez hozzáadva az alapítótól, adományok és mulasztások jövedelméből 10 év alatt remélt 40.000 koronát, az alaptőke 392,800 koronát teend 10 év után.

Ezen számítás mellett a 11-ik évben beálló nyugdíjigény minden osztályból 2.5% nyugdíjassal és 0.7% özvegygel a következő szükséglettel jelentkezik: korona

I. oszt. 2.5% = 20 nyugdíjas árvakkal együtt á 436 kor. 80 fill.	8,737
II. oszt. 2.5% = 20 nyugdíjas árvakkal együtt á 655 kor. 20 fill.	13,104
III. oszt. 2.5 = 10 nyugdíjas árvakkal együtt á 873 kor. 60 fill.	8,736

Özvegyeknek visszatérítés:	
I. oszt. 0.7% = 5.6 özvegy á 31 kor. 20 fill.	175
II. oszt. 0.7% = 5.6 özvegy á 46 kor. 80 fill.	262
III. oszt. 0.7% = 2.8 özvegy á 62 kor. 40 fill.	175
Évi kezelési költség.	6000
Összesen	37,189

Fedezet:

392,800 kor. tőke 5%-os kamatjövödelme 19,640 kor. Mind a három osztály évi rendes tagdíjai 29,120 kor. Adományok és mulasztások jövedelméből 4,000 kor. Összesen 52,760 kor. Levonva a kiadást 37,187 kor. Az alaptőkéhez esatolható maradvány 15,572 korona.

Csatoltassék azonban a II-ik évtől kezdve átlagosan évente csak 15,400 korona az alaptőkéhez, ezzel is 20 év múlva 546,800 koronára, 30 év múlva pedig 700,000 koronára fog növekedni, mely teljesen elegendő arra, hogy az igények mindenkor kielégíthetők legyenek.

Igy pl. vegyük mostan a 31-ik évet. Akkor az ismert adatok szerint a három osztályba sorozott normál 2000 tag mellett a következő állapot fog nyilvánulni.

Szükséglet:

2.5% = 20 I. oszt. nyugdíjas árvakkal együtt á 561 kor. 64 fill.	11,232
2.5% = 20 II. oszt. nyugdíjas árvakkal együtt á 842 kor. 40 fill.	16,848
2.5% = 10 III. oszt. nyugdíjas árvakkal együtt á 1123 kor. 20 fill.	11,232
Özvegyeknek visszatérítés a férjeik általbefizetett tagdíjakból 30%	
0.7% = 5.6 I. oszt. özvegy á 93 kor. 60 fill.	524
0.7% = 5.6 II. oszt. özvegy á 140 kor. 40 fill.	786
0.7% = 2.8 III. oszt. özvegy á 137 kor. 20 fill.	524
Évi kezelési költség	6000
Összesen	47,146

Fedezet:

700,000 korona 5% kamatjövödelme 35,000 kor. Mind a három osztály évi rendes tagdíjai 29,120 kor. Adományok és mulasztások jövedelméből 4000 kor. Összesen 68,120 kor. Levonva a kiadást 47,146 kor. Maradvány 20,974 kor.

Ezen fölül azt szándékosan nem vettem számításba, hogy évente bizonyos számú új tag fog az egyesületbe belépni, akiknek beiratási díjai — személyenként 2 koronával — szintén pótlásul fognak szolgálni a kezelési költségeknél.

Mindezek után kifejezést adhatok annak, hogy a tagdíjaknak heti 20—30 és 40 fillérnél magasabb tételekben való megállapítása nem mutatkozik szükségosnek, mert, ha pl. csak az I. osztályról szólva, ennek tagsági díja 50%-al magasabb, vagyis 30 fillérben állapíttatnék meg, akkor 10 év alatt 2000 tag után az alaptőke 378,000 koronára gyarapodnék, melynek szolgálatával a 11-ik évben a következő volna az eredmény:

378.000 kor. 5% kamat jövödelme	18,900 kor.
A felhasználható évi tagdíj	31,200 kor.
Összesen:	50,100 kor.
Levonva az I. p. a. összeszámított	28,276 kor.
szükségletet	28,276 kor.
A maradvány	21,824 kor.

Sőt az alaptőkét csak 4%-kal gyümölesztetve is, a mutatózó szükséglettel szemben 18,056 korona lenne a maradvány, amely további 10 év multána tehát a 20-dik év végére, az alaptőkét 558 ezer koronára növelné, melynek 4%-os évi kamata 22,320 koronát tevéen, 31,200 korona évi tagdíjjal 53,520 korona állana rendelkezésre, melylyel szembeállítva az ugyanazon évi 31,834 korona szükségletet, 21686 korona volna a maradvány, amely még további 45 tagnak fedezné a teljes nyugdíját.

Ámde az egy rettenetes nemzeti szerencsétlenség volna, ha a különben munkára termett embereknek csekély híján 5%-a munkaképtelenné lenne, miért arra nem is számítottam s így a már megállapított díjaknak ilyen arányban való emelése teljesen indokolatlan és ezéltévesztett volna, mivel a képződő tőke kamatjövödelmét alapszabályszerűleg felhasználni nem lehetne.

(Folyt. köv.)

Szinészet.

Mire ezen sorok napvilágot látnak Tiszay és derék társulata már nem lessz közöttünk. Közel három hét óta tartó ünnepnapjainkat tehát újra felváltja a hétköznapi szürkesége. Hosszu ideig várakozhatunk míg Thalia papjai ismét beköszöntenek hozzánk. Beláthatjuk és elismerhetjük, hogy Tiszay Dezsőnél jobb társulat rég nem volt Kézdi-Vásárhelyen. De elismeréssel kell adóznunk Kézdi-Vásárhely derék társadalmának is, mely mindent megtett arra nézve, hogy Tiszay, rövid ittlétét megédesítse. Maguk részéről szerencsés utat és vig vakációt kívánunk a lelkes művészeknek. Isten velök! A viszontlátásig! Szombaton „Kleopatra” Verő György 3 felvonásos operettje került színre. Tiszayné volt az est hőse. Csaknem az összes énekszámokat ő énekelte. Ő mindig kitűnően játszik, szombaton felülmulta önmagát. Mezey (Cassia gróf) kellemes hangja, Szirmay O. temperamentumos játéka hatást ért el. Székula Sáriát más szerepben kellett volna felléptetni. Niotta semmi képpen sem hozzá illő szerep. Nádassi (Jim) és Mestere Tiszay igen jól összekerült ellentétek voltak. Vasárnap véget ért a szezon és utolsó előadásul Goldfaden világhírű aljátéka „Bar Kohba” került színre. A színészek persze örültek a két hónapos vakációnak, mely hétfőn vette kezdetét és jó kedvvel játszottak. A közönség is, mely elég szép számban jelent meg, a lehető legjobb kedvben volt és minduntalan tapsolt. Bar Kochba szerepét Mezey Andor játszotta. Első felvonás nagy ariája után perezekig zugott a ház a tapsvihartól. A vidám közönség a többi szereplőkre is bőven pazarolta tapsait. Székula Sárika jobban játszott mint valaha. Minden daláért bő tapsjutalomban részesült. Kozma Pista (Modeimi R bbi Eleázer), Szirmay Olga és Vágó (Pháfusz) szintén kitétek magukért. A harmadik felvonás elején virág-eső hullott a színpadra. A közönség ugyancsak megbámulta a ritka látványt. Eljen a virág-eső! Hogy volt! Kiáltozta a karzat minduntalan. És a jószívű színészek ujakezdték. A virág hatalmasan zuhogott, a karzat pedig kaczagott, mulatott, sőt tüntetett is. Eljen a közönség! Ezt már a boldog színésznép kiáltozta. Nekik volt a legjobb kedvük hiszen két hónapi kiérdemelt szünidőnek néznek elébe, Vig vakációt! A viszontlátásra! ! !

Irodalom.

Olesó Könyvtár. A Gyulai Pál szerkesztésében, a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő eme vállalat szokott választékosságával teszi közzé legújabb füzetait. Most kapjuk benne Faludi Ferenc verseit (1163—1165. szám), ki új színeket, formákat és új tárgyakat hozott a múlt század irodalmába. Határozott lyrai költő, a kinek szubjektív, tán erősebb érzelmeire a szerzetesi fogadalom tesz békót (Faludi jezsuita pap volt), azért az erősebb érzelmek helyébe a szemlélődés, a tréfázó lélek hangjai jutnak. Formaérzéke olyan, hogy az ő versei, noha formában nem törnek új csapáson, üdén hangzanak, mintha újak lennének. Méltán számíthat az érdekes 60 filléres kötet nagy elterjedésre. — Ugyancsak az Olesó könyvtárban jelent meg Riédl Frigyes tollából Péterfi Jenő (1166—1167. szám) jellemrajza. Azok közül a könyvek közül való ez is, melyek mélyebb hatásuak. Bensőséges igaz hangja megindít, a tudással és szeretettel való móltatás pedig megélteti a Péterfi tragédiáját, a mely irodalmunkat is szegényebbé tette. Ára 40 fillér. — Végre Stevenson híres beszéde: A franchardi kincs (1168—1169. szám), mely a franczia vidéki életnek humoros rajza. Angliában egyike a legnépszerűbb novelláknak, bizonynyal nálunk is sokan fogják elolvasni. Ára 40 fillér. Az Olesó könyvtárnak egy-egy számának ára csak 20 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

Felhívás erdélyi népmondák gyűjtésére.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület elhatározta, hogy az erdélyi népmondákat összegyűjti és kiadja s a szerkesztéssel alulírottat bízta meg.

Feladataink:

1. A meglevő gyűjtemények, különösen Kővári (Száz történelmi rege, Erdély földje ritkaságai), Orbán Balázs (A székelyföldi leírása, I—IV. k.) adatait összevetni az illető vidék élő hagyományaiával s esetleg helyesbíteni.

2. A lapokban, folyóiratokban szétszórta jelent adatokat összegyűjteni.

3. Újakat gyűjteni. Még pedig:

a) Történelmi vonatkozású elbeszéléseket, hőskörmű, királyokról, helységek, fürdők, bányák keletkezéséről, városok barlangok történetéről, ezimerekről, híres rablókról, régi fákról, kutakról, helynevek, határrészek neveinek eredetéről (királykut, vaskapu), kincses helyekről. stb.

b) Természeti jelenségeket magyarázó regéket. Egy-egy sajátos alaku szikla, hegy keletkezéséről, kőületekről, állatok, növények származásáról, folyókról (a Maros és Oltregője), tavakról (feneketlen tavak), vízésésekről, sajátos átváltozásokról (döglött egerek talléroká, fenyőtobozok arany-pénzzé) stb.

c) Népies és babonás alakokról szóló csodálatos történeteket. Így pl. törpékről, bányarémről, óriásokról, tündérekéről, a lidérczről, sárkányról garabonciásról, prikulicsról, ördögről, boszorkányról, kísértetekről, kigyóról, békáról, fekete kutyáról és macskáról, stb.

Szóval, gyűjtsünk minden ide tartozó hagyományt. A fentebbiek csak figyelemztetésül valók. Különben is, ha esetleg olyan feljegyzéseket is kapunk, a melyek nem mondák s gyűjteményeinkben nem használhatjuk, nem mennek kárba; közöljük az Erdélyi Népei-be. A minthogy minden néprajzi gyűjtést munkatársaink szíves figyelmébe ajánlunk. Minden falu egy-egy kincses bányája. Hiszen minden dűlőhöz, minden barázdához fűződik vagy legalább fűződött egy-egy hagyomány. De a terjedő műveltség lassanként beiszapolja az egykor dusan bugyogó forrásokat. Mentsünk meg, a mit lehet!

E munkára egy ember nem elég. Minden faluban szükség volna egy gyűjtőre, a ki szeretettel teszi magáévá ügyeinket.

Kérve kérünk mindenkit, a kihez csak e felhívás eljut, fogjon munkához!

A fő, hogy semmit se toldjunk hozzá, úgy adjuk, a hogy a néptől vesszük, még azokkal a szavakkal is. Minden egyes mondat külön lapra kell írni, a papír egy oldalára, feltüntetvén, hogy a magyar, oláh vagy szász nép beszél-e? honnan való, (kevésbé ismert helyiségeknél a megye neve is) s hogy ki gyűjtötte. Így, a gyűjtő nevével jelenik meg a kötetben is.

Szükséges megjelölni, azt is: kitől hallotta a mondat. Ajánlatos, hogy ne írástudó vagy katonaviselt emberektől vegye, hanem tanulatlanabb, kivált öregebb emberektől, a ki nem beszél esetleg könyvekből s igazi hívő lélekkel mesél.

A gyűjtéseket, kérem, szíveskedjenek egyenesen hozzám (Belfarkas-uteza, 27. sz.) küldeni.

Kolozsvár, 1900. jun. végén.

Versényi György dr.

Tanügy.

Internatus.

A brassói állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos állami internátusba felvételekért aug. hó 15-ig lehet folyamodni. A teljes ellátás évi díja 500 korona.

A városnak kedvező egészségügyi viszonyai, fejlett ipara, élénk kereskedelme és forgalmi viszonyai, valamint az intézet tanulóinak többnyelvűsége az iskola hivatásából folyó általános nevelési és tanítási feladatoknak előmozdítására egyaránt kedvezők. Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósága.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** A múlt heti nagy források után bekövetkezett a levegő lehűlése. Azok a nagy viharok, melyek múlt pénteken és szombaton az ország különböző részein végig vonultak, hozzánk csak kedden érkeztek meg és pedig igen áldásos és bő eső alakjában s azóta állandóan borult és esős az időjárás. A levegő is igen lehült, szerdán reggel csupa 13 C. fok volt a meleg, mi a múlt heti 30—35 fokos hőséghez képest elég nagy különbség. Most ismét a derülést várjuk, mert a mezőgazdaság mostani stádiumában sok esőre nincs szükség.

— **A mi képviselőnk.** Többeknek feltűnt, hogy Benke Gyula országgyűlési képviselő, ki a székelyiparnak s általában a székelyek ügyének legmeglehetőbb szívű barátja nem vett részt Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ur székelyföldi körútján, holott a többi székely képviselő hol itt, hol amott a miniszter ur kíséretében megjelentek. A mi képviselőnk távol maradásához sokan igyekeztek himet varrni s ebbeli igyekezetük némi eredményt ért is el, amennyiben a sokféle híresztelésnek sokan hitelt adtak azon egyszerű okból, hogy a miniszter ur nem jött el K.-Vásárhelyre. Ilyen körülmények között ki kell jelentenünk, hogy Benke Gyula képviselő ur nem régiben esonttörést szenvedett s azon időben, mikor a miniszter ur a Székelyföldre járt Weldenben a wörthi tó mellett időzött orvosi rendeletre. A mily sajnálatosan vettük a mi képviselőnk súlyos balesetét, ép oly örömmel regisztrálhatjuk, hogy a képviselő ur már jobban van és a napokban visszatért. Budapestre s pár hét alatt teljesen kigyógyul súlyos bajából.

— **Az Emke a polgári leányiskoláért.** Az Emke főtitkára értesítette a jótékony nőegylet elnökét, hogy az egyesület igazgatósága által a közdivásárhelyi polgári leányiskola államotitása érdekében készített felterjesztést már a múlt hónapban hivatalosan megküldte a Nagym. vall. és közokt. m. kir. Miniszter urhoz s egyuttal annak támogatásáról is gondoskodott. Nem kevesebb jóindulatról tanuszkodik az Emkének a dologgal kapcsolatban érkezett nagylelkű adománya, mely szerint az iskola könyvtárának 81 darab könyvet küldött 327 korona és 10 fillér értékben. A kitüntető támogatás és szép adományért nemcsak az iskola, de mindnyájan elismeréssel és hálás köszönettel adózunk.

— **Halálozás.** Kézdivásárhelyi Szabó Mózesné, Szabó Mózes előkelő polgár és szeszgyártulajdonos neje f. hó 8-án meghalt. Az elhalt egyike volt a városi human intézetek legelső és legbuzgóbb munkásainak s ezen felül mint társadalmi életünk egyik legtiszteltebb tagja és mint derék gondos családanya nagyon megérdemli azon nagy részvétet, mely halála alkalmával a város közönsége részéről nyilvánult. Temetése f. hó 10-án délután ment végbe nagy részvét mellett. Áldás és béke poraira. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: „Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a hű nő, szerető gondos anyja, jó testvér s nemes szívű barátnő Szabó Mózesné szül. Sebesi Ilona folyó hó 8-án d. e. 11 órakor, élete 69-ik, boldog há-

zasságának 50-ik évében végelgyengülés következtében jobblétre szenderült. A családját, rokonait, városának human ügyeit forrón szerető szív nem dobog többé! A munkás kezek örökre megmeredtek s a jó tanácsokat, utmutatást osztó ajkak elnémultak. Oh drága hallottunk ha földi részeid elválnak is tőlünk de nemes lelked, önfeláldozó szereteted emléke áldó szellemekben örökké élni fog közöttünk. Az üdvözültnek porrészei folyó hó 10-én d. u. 3 órakor az ev. ref. templomba tartandó ima után fognak a családi sirboltba örök nyugalomra helyezettetni. Legyen áldott emléked, békés, esendes örök álmodd! Kézdi-Vásárhelyt, 1900. július 8-án Szabó Mózes, bánatos férj. Özv. Nagy Lajosné sz. Szabó Amália és gyermekei, Ifj. Tóth Istvánné Szabó Róza és gyermeke, néhai Tóth Gézáné Szabó Vilma és gyermeke Tóth Ede, ifj. Tóth István, mint az elhunytak gyermekei veje, és unokái. Néhai Csi-szár Pálné sz. Sebesi Sára hátramaradt gyermekei, néhai Bochor Károlyné szül. Sebesi Anna hátramaradt gyermekei, Pongrácz Jánosné sz. Sebesi Mária férje és gyermekei, Sebesi Róza s férje Nagy Dénes, mint az elhunytak testvérei, illetve sógorai. Tóth István és neje Kovács Ida, mint apa és anyatársak.”

— **A boldogságis öl.** Kézdivásárhelyi Ambrus Albertné egy szép virágzó család körében boldogan élvezte az édes anya örömet. A nyíri vakáció alatt mind együtt valának kedves, szép gyermekei s az anyai szív nem tudta megbírni az ő nagy boldogságát, az s összetörölódott érzelmek súlya alatt megszünt dobogni. F. hó 9-én együtt volt az egész család s este vigan vacsorálva, a szülők sokáig együtt beszélgettek s játszadoztak az iskolából hazakerült gyermekekkel s aztán az egész család elpihent. Reggel feltűnt, hogy az anya — ki mindig mintaképe volt a szorgalmaz korán kelő székely gazdasszonyoknak — még nem kelt fel. Gyengéden kelteni kezdtek, de az asszony halva volt. A gyorsan odahívott orvos szívszélhűdést konstatait, melynek közvetlen oka volt az a boldogság, az a túladó öröm, mely szívét eltöltötte. Halála az egész városban mély és igaz részvétet keltett. Temetése f. hó 11-én délután ment végbe nagy közönség jelenlétében. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: „Alulírottak mély fájdalommal jelentjük, hogy a hű hitves, gondos jó anya, szerető testvér é rokon: Ambrus Albertné szül. Szotyori Mária életének 43-ik boldog házasságának 25-ik évében, f. hó 9-én éjjel szívszélhűdés következtében hirtelen elhalt. A ki hiven munkált családjá jóllétéért a hű nő, a szerető jó anya: nincs többé. Eltűnt hirtelen közülünk, hogy egy szebb hazában keressen magának hű és fáradhatatlan munkásság után örök nyugalmat. Lelkünk megrendült a csapás alatt, vigasztaló balzsamot szívünknek nagy sebére csak az Isten irgalma ad. Hült tetemei f. hó 11-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a családi sirban örök nyugalomra helyezettetni. Legyen nyugalma esendes, pihenése zavartalan! Kézdi-Vásárhelyt, 1900. július 9. Ambrus Albert a bánatos férj. Gyermekei: József, okl. mérnök, Róza, Béla, Teréz, Irén, Margit. Az elhunyt férjének testvérei: Páll Gergelyné szül. Ambrus Mária és gyermekei. Özv. Nagy Gyuláné szül. Kovács Róza és gyermekei. Testvére: Szotyori Dániel, neje és gyermekei. Janosó Sámuelné szül. Kreniczki Sára, özv. Kreniczki Károlyné szül. Nagy Judit, Klein Mártonné szül. Kreniczki Róza, mint legközelebbi rokonai.

— **Tanulmányi kirándulás Párisban.** A 19. század kulturájának összes vívmányait egy helyen egybegyűjtve tanulmányozni kétség kívül a legtanulságosabb látvány: Minő nagy és mély, következményeiben beláthatatlan hatású a fiatal fogékonyság lélekére a párisi kiállítás megismerése! Dr. Wlassics Gyula kultuszminiszter éppen ezért örömmel üdvözölte Propper N. János igazgató terét, a ki a tanuló ifjuság számára jul. 19-én Párisba rendezendő tanulmányi kirándulást szervezni hajlandónak nyilatkozott. A kirándulás ellenőrzését Lukács Béla kormánybiztos vállalta magára, a mi annak erkölcsi prestige-ét biztosítja. A tanuló ifjuság tanárai vezetése mellett indulnak. Minden 20 tanulóra egy tanári vezető esik, maga a franczia kultuszminiszter is nagyban érdeklődik a magyar diákok kirándulása iránt s előre láthatólag ifjaink a legszívesebb fogadtatásban és sokoldalú kedvezményben részesülnek. A jelentkezések közvetlen a rendezőségénél (Hungária szálló) történhetik, mert a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében vesszük figyelembe. A tanulók hozzátartozói szintén részt vehetnek a kirándulásban ugyanazon feletle olesó (II. oszt. 145-50 frt, III. oszt. 115 frt, 50) feltételek mellett.

Ny. Ifj. Janosó M.-nél K.-Vásárhelyt.